

Col·loqui

“Pensar i viure el tractat dels Pirineus. Segles XVII-XXI”

Barcelona-Perpinyà, 17-20 de juny 2009

El 2009, farà 350 anys que el tractat dels Pirineus va donar lloc a la frontera pirinenca entre França i Espanya. El tractat no és només una fita important per a la història de Catalunya sinó per a tota Europa, ja que posa fi a una llarga confrontació al continent. Però, és sobretot el seu record i la seva utilització que queden vius arran d’una de les seves principals disposicions, la conquesta pel regne de França de la part de Catalunya situada al nord de l’Albera.

El col·loqui és fruit de la voluntat d’avançar cap al debat i el coneixement d’un fet major a Europa de la part de les principals universitats catalanes, el Museu d’història de Catalunya i la Universitat de París IV- Sorbona. No ha pas estat concebut com una antologia de comunicacions d’especialistes sinó com l’ocasió de marcar un interès renovat per una anàlisi ella també renovada sobre un període ple d’incertesa, de tornar a pensar aquest mitjançant una millor presa en compte de la relació entre el context internacional, la seua percepció pels coetanis actors engatjats o testimonis impotents, la quotidianitat de les poblacions abans i després del canvi de sobirania (exilis, fronteres, diplomàcia, cultura com a arma política, imatges del poder, arts i lletres, etc.).

Col·locar de nou en perspectiva el Tractat dels Pirineus convidarà necessàriament a tornar en el marc català i europeu sobre :

- els reptes, els recursos i les formes de la confrontació que dura des de fa un segle i mig entre les dues principals potències de l’Europa d’aquell moment,
- el procés contemporani de formació dels Estats bàsic pel desenllaç del conflicte que té els regnes d’Espanya i França com a dos models diferents,
- el tipus de conclusió del conflicte : la conquesta territorial, el mode de formació dels regnes, les conseqüències polítiques, socials, culturals i econòmiques de les noves fronteres.
- la definició del tractat com a ruptura o esquinçament en un context no tan sols històric i polític sinó també intel·lectual, la memòria del tractat i la frontera ; l’estabilitat de la frontera pirinenca i la comparació a Europa.

Els temes previstos són els següents:

1. NAIXEMENT, HISTÒRIA I MEMÒRIA DEL TRACTAT

Per començar la reflexió d’aquesta diada, ha semblat original perquè imprescindible en un **primer bloc** de tornar a una anàlisi historiogràfica i memorial del Tractat dels Pirineus. Cal doncs passar revista a les conseqüències identitàries del nou mapa dibuixat com transitori els anys 1659 i 1660 i establert cada vegada més en els esperits i els actes sobretot a partir del segle XIX.

2. LA GUERRA I LA PAU

El **segon bloc** de reflexió descansa sobre les perspectives d’una pau entre monarquies Àustria i Borbó pel futur de l’Europa de la segona meitat del segle XVII. Les intervencions giraran a l’entorn del fenomen de la guerra necessària i suficient per al dibuix i el disseny d’una pau esdevenidora, de la guerra motor de transformacions teòriques, de la guerra en el seu aspecte de teoria (discussió, reflexió, objectiu, justificació, etc.). El Tractat dels Pirineus és un text que també cal tornar a llegir a l’alba del segle XXI en un món ple de canvis en molts aspectes de lectura polítiques i geoestratègiques. [història, política, cultura]

3. UN MOMENT DE CONVULSIÓ I ECLOSIÓ

El **tercer bloc** ha d'evocar obligatòriament els aspectes polítics i militars en sentit estricte en un temps alhora de convulsió i eclosió. Es tracta aquí de tornar al terreny (operacions militars, resistències, represàlies, etc.), d'ensenyar l'emergència de la situació. [història, dret, cultura]

4. UNA QUOTIDIANITAT EN UN ESPAI NOU

El **quart bloc** de discussió i interpretació escruta la realitat més pregnant, lla pràctica més quotidiana del Tractat. Els aspectes de la vida de cada dia, les repercussions immediates, les gràcies i desgràcies dels catalans d'un espai nou donen lloc a unes anàlisis inèdites mercès a la descoberta de fons d'arxius i la posada en perspectiva nova de papers i documents antics. Els catalans del Nord, d'aquella frontera naixent descriuen un marc nou que ni sospiten : tan sols la marxa dels temps el pensarà d'aquesta manera. [religiositat, cultura, art, economia]

COMITÉ ORGANITZADOR (provisional)

- Museu d'Història de Catalunya
- Universitat de Perpinyà–Via Domitia / Université de Perpignan
- Universitat Autònoma de Barcelona
- Universitat de Barcelona
- Universitat Pompeu Fabra
- Universitat de Girona
- Université de Paris IV– Sorbonne

CONTACT

<http://tractatpirineus.blogspot.com>

E-mail: congretractatpirineus.mhc@gencat.cat

Oscar Jané (Tel. +34.934037820 / +34.669346071)